

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
 2. Figures to the right indicate full marks.
 3. Draw neat and clear figures wherever applicable.

- Q.1 Attempt **any two** of the following. 15
- a. Explain the meaning and scope of public finance.
 - b. Describe Dalton's version of Principle of Maximum Social Advantage.
 - c. What is functional finance? Discuss the features of functional finance.
- Q.2 Attempt **any two** of the following. 15
- a. Discuss the various sources of revenue of the government.
 - b. Examine the merits and demerits of indirect taxes.
 - c. Explain the factors affecting the shifting of a tax.
- Q.3 Attempt **any two** of the following. 15
- a. Discuss the various causes of increase in public expenditure.
 - b. Describe the various types of public debt.
 - c. Explain the meaning and key issues in fiscal federalism.
- Q.4 Attempt **any two** of the following. 15
- a. Explain the components of unorganized sector of Indian money market.
 - b. Discuss the money market reforms introduced in India since 1991.
 - c. What is capital market? Explain the structure of Indian capital market.
- Q.5 A. State with reasons whether the following statements are true or false. (**any four**) 08
1. The basic principle of both public and private finance is the same.
 2. Anti-inflationary taxation reduces savings.
 3. Incidence of tax refers to the final money burden of a tax.
 4. Direct taxes will not affect the willingness and ability to work, save and invest.
 5. Capital levy is advocated to repay the debt raised during a war.
 6. Revenue expenditures improve the productive capacity of the economy.
 7. In India, the bill market is not yet fully developed.
 8. Credit Rating Agencies are passive participants in the capital market.
- B. Choose the correct answer and rewrite the statement. (**any seven**) 07
1. The function of public finance which came into prominence since the late 1930s is ---
-----.
- a) Distribution function
 - b) Consumption function
 - c) Stabilization function
 - d) None of these

2. The test of maximum social advantage is -----
 - a) Economic stability
 - b) Improvement in production
 - c) Improvement in distribution
 - d) All of these
3. ----- does not form the basis of sound finance.
 - a) Say's law
 - b) Assumption of full employment
 - c) Ricardian Equivalence Theorem
 - d) Lerner's Fundamental Rules
4. The demerit of direct taxes is -----.
 - a) Certain
 - b) Elastic
 - c) Arbitrary
 - d) Equitable
5. ----- will involve a quid-pro-quo.
 - a) Income tax
 - b) Corporation tax
 - c) Prices of goods
 - d) Wealth tax
6. In case of backward shifting, the burden of tax is shifted from -----.
 - a) Producers to suppliers of factors of production
 - b) Producers to consumers
 - c) Consumers to producers
 - d) All of these
7. ----- is not a part of the plan expenditure.
 - a) Agriculture
 - b) Defence
 - c) Social services
 - d) Industry
8. Primary deficit is obtained by deducting interest payments from the -----.
 - a) Fiscal deficit
 - b) Revenue deficit
 - c) Monetised deficit
 - d) Budgetary deficit

9. As per FRBM Act, 2003 the central government should reduce revenue deficit to zero by -----.
- 2003-04
 - 2007-08
 - 2008-09
 - 2010-11
10. Certificates of Deposits are issued by -----.
- Regional Rural Banks
 - Local Area Banks
 - Scheduled Commercial Banks
 - All of these
11. ----- is not the role of capital market.
- Mobilisation of savings
 - Channelisation of funds for investment
 - Industrial development
 - Development of commercial banking
12. Secondary market reforms of Indian capital market do not include -----.
- Screen based trading
 - Liquidity Adjustment Facility
 - Depository system
 - Rolling settlement

[वेळ: २:३० तास]

[गुण: ७५]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 २. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात
 ३. आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

प्रश्न.१ खालीलपैकी कोणतेही दोन सोडवा.

- अ) सार्वजनिक आयव्ययाचा अर्थ आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.
 ब) डॉ. डाल्टन यांचे महत्तम सामाजिक लाभाचे तत्वाचे प्रतिरूप स्पष्ट करा.
 क) कार्यात्मक आयव्यय म्हणजे काय? कार्यात्मक आयव्ययाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

१५

प्रश्न.२ खालीलपैकी कोणतेही दोन सोडवा.

- अ) सरकारी महसूलाच्या विविध स्रोतांची चर्चा करा.
 ब) अप्रत्यक्ष कराच्या फायदे आणि तोट्यांचे परिक्षण करा.
 क) कराच्या स्थलांतरावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

१५

प्रश्न.३ खालीलपैकी कोणतेही दोन सोडवा.

- अ) सार्वजनिक खर्च वाढीच्या विविध कारणांची चर्चा करा.
 ब) सार्वजनिक कर्जाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
 क) वित्तीय राज्यव्यवस्थेचा अर्थ आणि महत्वाचे मुद्दे स्पष्ट करा.

१५

प्रश्न.४ खालीलपैकी कोणतेही दोन सोडवा.

- अ) भारतीय नाणेबाजाराच्या असंघटीत क्षेत्रातील घटक स्पष्ट करा.
 ब) १९९१ पासून लागू करण्यात आलेल्या भारतीय नाणेबाजारातील सुधारणा स्पष्ट करा.
 क) भांडवल बाजार म्हणजे काय? भारतीय भांडवलबाजाराची रचना स्पष्ट करा.

१५

प्रश्न.५ अ) खालील विधाने चूक की बरोबर ते सकारण सांगा. (कोणतेही चार)

०८

१. सार्वजनिक आणि खाजगी आयव्ययाचे मूळ तत्व एकसमान असते.
२. मुद्रास्फिती-विरोधी कर रचना बचत कमी करते.
३. कराघात म्हणजे कराचा पैशातील अंतिम भार होय.
४. प्रत्यक्ष कर हे काम, बचत आणि गुंतवणूकीच्या पात्रतेच्या इच्छेवर परिणाम करीत नाही.
५. युद्धकाळात उभारलेल्या कर्जाची परतफेड भांडवली आकारणी करातून करणे समर्थनीय आहे.
६. महसूली खर्चांमुळे अर्थव्यवस्थेची उत्पादक पात्रता सुधारते.
७. भारतातील हुंडी बाजार अजून पूर्णपणे विकसीत नाही.
८. पतमानांकन संस्थांचा भांडवल बाजारात निष्क्रिय सहभाग असतो.

ब) खालील विधानाचे योग्य पर्याय निवडून विधाने पुन्हा लिहा. (कोणतेही सात)

१. १९३० नंतरच्या कार्यात्मक वित्ताचे अस्तित्वात आलेले कार्य म्हणजे -----

- अ) विभागणी कार्य
- ब) उपभोग कार्य
- क) स्थिरता कार्य
- ड) यापैकी कोणतेही नाही

२. महत्तम सामाजिक लाभाची चाचणी म्हणजे -----

- अ) आर्थिक स्थैर्य
- ब) उत्पादनातील सुधारणा
- क) विभाजनातील सुधारणा
- ड) वरीलपैकी सर्व

३. खालीलपैकी ----- ध्वनी वित्ताचा आधार नाही.

- अ) सें चा नियम
- ब) पूर्ण रोजगाराचे गृहित
- क) रिकार्डोचा समानतेचा सिद्धांत
- ड) लर्नरचे मुलभूत नियम

४. ----- अप्रत्यक्ष दराचा दोष आहे.

- अ) निश्चितता
- ब) लवचिकता
- क) अनियंत्रितता
- ड) समानता

५. ----- यात उपकाराच्या परतफेडीचा (quid-pro-quo) समावेश होतो.

- अ) उत्पन्न कर
- ब) कंपनी कर
- क) वस्तूच्या किंमती
- ड) संपत्ती कर

६. पाठीमागील स्थलांतरात कराचा भार ----- सरकतो.

- अ) उत्पादकाकडून घटकांच्या पुरवठादारांकडे
- ब) उत्पादकाकडून ग्राहकाकडे
- क) ग्राहकाकडून उत्पादकाकडे
- ड) वरीलपैकी सर्व

७. ----- हा नियोजित खर्चाचा भाग नाही.

- अ) शेती
- ब) संरक्षण
- क) सामाजिक सेवा
- ड) उद्योग

८. व्याज-देयकातून ----- वजा केल्यास प्राथमिक तूट मिळते.

- अ) राजवित्तीय तूट
- ब) महसूल तूट
- क) मौद्रिक तूट
- ड) अंदाजपत्रकीय तूट

९. FRBM कायदा २००३ नुसार केंद्र सरकारने महसूली तूट ----- या वर्षापर्यंत शून्यापर्यंत आणावी.

- अ) २००३-०४
- ब) २००७-०८
- क) २००८-०९
- ड) २०१०-११

१०. जमापत्रे (CD's) ----- तर्फे दिली जातात.

- अ) प्रादेशिक ग्रामीण बँका
- ब) स्थानिक क्षेत्रीय बँका
- क) शेड्युल्ड व्यापारी बँका
- ड) वरीलपैकी सर्व

११. ----- ही भांडवली बाजाराची भूमिका नाही.

- अ) बचतीची जमवाजमव
- ब) गुंतवणुकीसाठी रक्कम कार्यान्वित करणे
- क) औद्योगिक विकास
- ड) व्यापारी बँकाचा विकास

१२. भारतीय भांडवल बाजाराच्या दुय्यम बाजारातील सुधारणांत ----- समावेश होत नाही.

- अ) पडदा (स्क्रीन) आधारित व्यापार
- ब) तरलता, समायोजन सुविधा
- क) जमावर्ती पद्धत
- ड) रोलिंग सेटलमेंट